

[Chr. H. Christensen.]

forslaget at forøge lånebeløbet fra 100 mill. kr. til 150 mill. kr., hvoraf de 50 mill. kr. skal forbeholdes amts- og sognekommunerne.

Den kommunale lånefond, der blev oprettet i 1937, har været en god økonomisk foranstaltning for kommunerne. Her har kommunerne kunnet optage lån på gode og rimelige vilkår. Da loven trådte i kraft i 1937, blev maksimumbeløbet for udlån fastsat til 48 mill. kr. Det viste sig ret hurtigt, at efterspørgslen fra kommunerne om lån i lånefondens var så stærk, at maksimumbeløbet på 48 mill. kr. ikke var stort nok til at efterkomme kommunernes lånebegær. Udlånsbeløbet blev derfor forhøjet ved lovændringer dels i 1938 og dels i 1940.

Af lånefondens regnskaber fremgår det, at lånebegæret var stigende de første år efter lånefondens oprettelse indtil 1940—41, da restgælden androg 82,2 mill. kr. Derefter var kommunernes lånebegær hos fonden ikke så stort, og det skyldtes selvfølgelig de helt ekstraordinære forhold, vi havde dengang. Ved udgangen af finansåret 1948—49 var lånefondens restgæld således nede på 29,9 mill. kr. I indeværende finansår har lånebegæret fra kommunerne været stigende, som den højtærede indenrigsminister lige har nævnt, og hvis lånefondens maksimumbeløb ikke bliver forhøjet, vil det ikke være muligt for lånefondens at efterkomme de låneandragender, som foreligger.

Jeg skal med disse få bemærkninger anbefale lovforslaget til vedtagelse her i tinget.

Finn Poulsen: Vi kan fra vor side tiltræde den forøgelse af den kommunale lånefondens udlånsmuligheder, som her foreslås. Når man har tiltrådt selve tanken om en kommunal lånefond — og det har jo næsten alle partier her i tinget —, er det også naturligt, at man foretager en ajourføring, efterhånden som forholdene kræver det, og det er vel naturligt at gøre det nu dels på grund af den almindelige stigning i prisniveauet og dels på grund af det særlig store lånebehov, der er i øjeblikket, og som vil komme i de nærmeste år.

Jeg skal ikke knytte mange bemærkninger til lovforslaget, men blot fremhæve en ting: at det for os er noget væsentligt, at den forøgelse, som nu finder sted, sker derved, at midlerne tages fra det almindelige lånemarked, således at der altså ikke bliver tale om nogen forøgelse af pengemængden; man går til det almindelige lånemarked i konkurrence med andre låneinstitutioner.

Vi har lagt megen vægt på, at der i den nuværende situation ikke sker nogen ændringer på dette punkt.

Poul Claussen: Fra det konservative folkepartis side skal vi ikke modsætte os gennemførelsen af dette lovforslag. Den kommunale lånefond er jo at betragte som en slags garantifond, hvorigennem de små kommuner har en forholdsvis nem lånemulighed — således forstår jeg det —, og denne fond danner så at sige et mellemled mellem de enkelte långivere på lånemarkedet og kommunerne, hvorved man opnår en statsgaranti for lånene og renterne.

Forhøjelsen af beløbet fra 100 mill. kr. til 150 mill. kr. kan man vel i den aktuelle situation betragte som et devalueringstagenomen, om jeg så må sige.

Mit parti vil kunne stemme for lovforslaget under de kommende behandlinger.

Skytte: Den ajourføring, som det foreliggende lovforslag er udtryk for, kan vi tiltræde, og jeg skal på mit partis vegne anbefale lovforslaget.

Tholstrup: Der tales i bemærkningerne til lovforslaget i landstinget om, at den forringede pengeværdi og prisstigningen nødvendiggør, at der stilles flere penge til rådighed til det omhandlede formål. Men sagen er jo den, at forringelsen af pengeværdien og prisstigningerne netop er forårsaget af, at man opkræver skatter til den slags formål. Det er jo langt dyrere at sætte folk i arbejde fra samfundets side, end når folk finder på det af sig selv; det er vel stort set således, når man opkræver pengene til omkostningerne derved, at man skal sætte to mand i stå i de private erhverv, for at der kan blive penge nok til at sætte een mand i gang i offentligt arbejde. Jeg finder det derfor meget ulogisk, at man her kommer med et lovforslag, som åbner mulighed for højere skatter, dermed for nye prisstigninger og devaluering og dermed igen for nye krav. Det er at gå den modsatte vej af logikken. Jeg foretrækker at være logisk, og jeg går derfor imod dette lovforslag.

Indenrigsministeren (Smørum): Jeg takker ordførerne for socialdemokratiet, for venstre, for det konservative folkeparti og for det radikale venstre for deres tilslutning til lovforslagets gennemførelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.